

Høring - forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter (ny regulering av private barnehager)

Sluttbehandles i:
Formannskapet

ArkivsakID:	JournalpostID:	Arkiv:	Saksbehandler:
19/2512	19/22635	K2-A10, K3- &13	Kristin Sæta
DokumentNR: 2			

Behandling:	Dato:	Saksnummer:
FORMANNSKAPET	19.06.2019	072/19

Dokumenter:

Høring - forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter (ny regulering av private barnehager) – brev til høringsinstansene
Vedlegg 1

Høringsnotat – forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter –
ny regulering av private barnehager
private barnehager) – brev til høringsinstansene
Vedlegg 1

Vedlegg 1

Høringsnotat – forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter –
ny regulering av private barnehager
Vedlegg 2

Høringsnotat – forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter (ny regulering av private barnehager)
Vedlegg 2

Fakta:

Kunnskapsdepartementet har sendt forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter på offentlig høring. Formålet med endringene er at regelverket skal bli bedre tilpasset utviklingen av barnehagesektoren. Endringene skal legge til rette for et mangfold av barnehager med høy kvalitet. De skal gi gode driftsvilkår for ulike typer barnehager og barnehageeiere, og sikre at offentlige tilskudd og foreldrebetaling kommer barna til gode.

Høringsfristen er satt til 26. juli 2019.

Forslag til endringer gjelder forskrift om tilskudd til private barnehager, forskrift om regnskapsplikt for godkjente ikke-kommunale barnehager (økonomiforskriften til

barnehageloven) og forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager.

I høringsnotatet foreslår Kunnskapsdepartementet at det skal bli enklere å få tilskudd til nye private barnehager, og det vurderes om kommunen skal få lovhjemmel til å stille vilkår om at nye private barnehager skal være ideelle for å få tilskudd.

Kunnskapsdepartementet foreslår at tilskuddet til pensjoner i private barnehager nedjusteres, slik at færre private barnehager får tilskudd til pensjonsutgifter de ikke har. Videre vurderes om det skal gjøres endringer i beregningene av driftstilskuddet til private barnehager.

Kunnskapsdepartementet foreslår at det innføres et forbud mot å drive annen virksomhet i samme rettssubjekt som barnehagevirksomheten. Det innføres samtidig et krav om at hver private barnehage skal være et selvstendig rettssubjekt.

Kunnskapsdepartementet foreslår at kravene til bruken av offentlige tilskudd og foreldrebetaling tydeliggjøres i loven. Videre foreslås at det lovfestes at private barnehager ikke kan ta opp lån på andre måter enn i et finansforetak.

Kunnskapsdepartementet foreslår at ansvaret for å føre tilsyn med økonomiske forhold i private barnehager blir lagt til departementet.

Kunnskapsdepartementet foreslår at ansvaret for å behandle søknader om dispensasjon fra bemanningskravene i barnehageloven med forskrifter enten blir lagt til fylkesmannen, eller at det lovfestes at kommunen skal legge denne oppgaven til et uavhengig organ i kommunen.

Til slutt foreslår Kunnskapsdepartementet at det innføres en hjemmel i barnehageloven til å fastsette forskriftsbestemmelser om meldeplikt for private barnehager ved nedleggelse, eierskifte eller andre organisatoriske endringer.

Vurdering:

Rådmannen ser behovet for endringer i deler av barnehagelovens bestemmelser som bidrar til bedre styring, kontroll og grunnlag for å drive ulike barnehager med høy kvalitet. Videre er dette nødvendig for å sikre at offentlige tilskudd og foreldrebetaling kommer barna til gode.

Det foreslås å gi følgende høringsuttalelse fra Ringsaker kommune:

Plikt til å finansiere nye private barnehager

Det presenteres ulike alternativer for kommunens finansieringsplikt av nye barnehager; blant annet et forslag om at det skal bli enklere for private eiere å få tilskudd til nye barnehager.

Ringsaker kommune mener at dagens regelverk må opprettholdes og støtter en videreføring av kommunens frie skjønn når kommunen vurderer om nye private barnehager skal få tilskudd eller ikke. Det kommunale skjønnet baseres på barnehagelovens § 8 som forplikter

kommunen å tilpasse utbyggingsmønster og driftsformer til lokale forhold og behov. Det lokale handlingsrommet og muligheten for å drive en effektiv og forutsigbar barnehagesektor må beholdes. Dette gjelder både for å sikre at kommunen innfrir barnehagelovens § 12 a Rett til plass i barnehage og av hensyn til eksisterende barnehager og deres muligheter til en forutsigbar drift.

Krav til eierform

Det foreslås en bestemmelse for kommunen til å stille vilkår om at nye private barnehager skal være ideelle for å få tilskudd.

Ringsaker kommune mener det er vanskelig for en kommune å sette krav til eierform på nyetableringer. Erfaringer de siste årene viser at nye etableringer trolig vil komme fra kommersielle aktører. Etter innføringen av lovfestet rett til barnehageplass er det få ideelle organisasjoner og foreldregrupper som tar denne oppgaven.

Det er viktig å sikre at tilskudd og foreldrebetaling skal gå til barnehagedrift, og ikke tas ut i store overskudd. Ringsaker kommune mener derfor det er viktigere å ha klare bestemmelser for dette, heller enn å stille krav til type eierform.

Endringer i driftstilskudd – differensiert tilskudd

Det foreslås å differensiere tilskudd til private barnehager etter størrelse på barnehagen.

Ringsaker kommune støtter dette forslaget for å opprettholde en barnehagesektor med mangfold og ulike typer barnehager. Imidlertid må grensen for hva som defineres som en liten barnehage settes lavere enn i forslaget. Erfaringer viser at de små barnehagene er mest sårbare ved eventuelle ledige plasser. Reduserte inntekter som følge av ledige plasser kan gå ut over kvaliteten på tilbudet. De største barnehagene vil merke svingningene i mindre grad. Dagens ordning med like satser favoriserer trolig de største barnehagene.

I forslaget brukes 67 plasser som en grense for hva som regnes for liten og stor barnehage. Foreløpige beregninger for Ringsaker kommune viser at de fleste private barnehagene vil få høyere tilskudd enn i dag med denne grensen. Svært få private barnehager vil få lavere tilskudd med forslaget. I sum er det sannsynlig at en slik ordning vil gi høyere kommunale tilskudd enn dagens ordning. Dette skyldes trolig at både kommunale og private barnehager i Ringsaker kommune er små sammenlignet med et nasjonalt gjennomsnitt.

Dersom det skal innføres en ordning med differensiert tilskudd, foreslås at Kunnskapsdepartementet utreder nærmere konsekvenser for barnehager av ulik størrelse. Det er de minste barnehagene som kan ha behov for noe høyere tilskudd for å kompensere for smådriftsulempet; blant annet ved ledige plasser. Å bruke et nasjonalt gjennomsnitt vil trolig ikke være formålstjenlig for kommunene med unntak av de største og mest folkerike bykommunene med flere store barnehager. Et innslagspunkt for høyere tilskudd må derfor settes betydelig lavere enn et nasjonalt gjennomsnitt.

Endringer i driftstilskudd – unnta de dyreste barnehagene fra beregningsgrunnlaget

I tidligere regelverk hadde kommunen anledning til å trekke ut utgifter til barnehager som var mer enn 25 % dyrere enn gjennomsnittet. Etter at sektoren ble rammefinansiert ble denne bestemmelsen fjernet. I høringsnotatet foreslås det å gjeninnføre ordningen, med en

eventuell lavere prosentsats, slik at kommunen skal ha mulighet til å trekke ut utgifter til dyrere barnehager.

Ringsaker kommune støtter dette forslaget. Det er sannsynlig at kommunale barnehager i perioder har større overkapasitet enn private barnehager. Dette fordi kommunen som lokal barnehagemyndighet har ansvaret for å innfri lovfestet rett til barnehageplass og ha nok barnehageplasser til enhver tid. Det betyr at kommunen noen ganger må etablere eller opprettholde kommunale barnehager som har høyere driftskostnader enn gjennomsnittet. Det vurderes derfor rimelig at en kommune i gitte tilfeller kan unnta de dyreste barnehagene for å sikre et godt barnehagetilbud. Det vil også forhindre at tilskuddet til de private barnehagene blir kunstig høyt.

Endringer i driftstilskudd – pensjon

I høringsnotatet foreslås at pensjonspåslaget skal reduseres fra dagens ordning med 13 %. Det skisseres ulike løsninger, blant annet 11 % og 9 %.

Ringsaker kommune støtter forslaget om å endre dagens ordning. De gjennomsnittlige pensjonsutgiftene i private barnehager er lavere enn påslaget på 13 %. Dette har medført at mange private barnehager har vært overkompensert på dette området.

Endringer i driftstilskudd – administrasjonspåslag

Dette punktet er ikke nevnt spesielt i høringsnotatet. Ringsaker kommune mener likevel det er rimelig å kommentere administrasjonspåslaget i beregningen av tilskudd til private barnehager. Ved innføringen av 13 % pensjonspåslag i stedet for regnskapsførte pensjonsutgifter, ble administrasjonspåslaget økt fra 4,0 % til 4,3 %.

Ringsaker kommune ser ingen rimelig sammenheng mellom innføring av et pensjonspåslag i beregningsgrunnlaget og økning av administrasjonspåslaget. I arbeidet med endringene i forskriften bør størrelsen på administrasjonspåslaget vurderes på nytt.

Flytting av ansvar for økonomisk tilsyn til Kunnskapsdepartementet

Det foreslås å flytte ansvaret for økonomisk tilsyn til nasjonalt nivå.

Regelverket for økonomisk tilsyn oppleves lite konkret og vanskelig tilgjengelig. Ringsaker kommune støtter ikke at ansvaret for økonomiske forhold i private barnehager flyttes til Kunnskapsdepartementet. Det vurderes heller at regelverket på området bør konkretiseres mer for å få mulighet til å gjennomføre økonomiske tilsyn i kommunene. Så lenge kommunen har finansieringsansvaret, bør de også ha tilsynsansvaret for alle områder.

Flytting av ansvar for dispensasjonssøknader til fylkesmannen

Det foreslås å flytte ansvaret for å behandle søknader om dispensasjon fra bemanningskravene fra kommunen til fylkesmannen.

Ringsaker kommune støtter ikke dette forslaget. Forvaltningsretten sikrer at kommunen likebehandler søknader fra kommunale og private barnehager. Erfaringene viser at dagens praksis er hensiktsmessig og i tråd med loven.

Konklusjon

Ringsaker kommune støtter forslaget fra Kunnskapsdepartementet om behov for endringer i regelverket for å sikre at offentlige tilskudd og foreldrebetaling bidrar til god barnehagekvalitet og kommer barna til gode. Endringene må imidlertid ikke føre til at kommunens muligheter for å ivareta det helhetlige ansvaret for barnehagetilbudet lokalt svekkes. Framtidig lovverk må sikre kommunens mulighet til å ivareta oppgavene.

Forslag til vedtak:

Ringsaker kommune slutter seg til forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter med kommentarene som framgår av saksframlegget.

Rådmannen i Ringsaker, 4.6.2019

Jørn Strand

Anne Kari Thorsrud
kommunalsjef

19.06.2019 FORMANNSKAPET

E-post av 13.06.2019 fra Private Barnehagers Landsforbund ble delt ut til møtet.

Votering:

Enstemmig vedtatt som innstilt.

FSK - 072/19:

Vedtak:

Ringsaker kommune slutter seg til forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter med kommentarene som framgår av saksframlegget.

